

Een Kleinst Waterhoen in Groningen

Aart van der Spoel

Sinds enkele jaren verricht ik in Groningen maar ook daarbuiten regelmatig inventarisaties volgens de BMP-methode.

Omdat deze vaak plaatsvinden in natte gebieden moet je als waarnemer natuurlijk alert zijn op 's nachts actieve soorten zoals Waterral, Porseleinhoen, e.d.

Je hoopt tijdens deze bezoeken op een sterke nachtelijke activiteit maar deze is moeilijk te voorspellen. Soms is een warme broeierige nacht goed, soms echter helemaal niet en is een heldere, (koude) windstille nacht goed.

Zo was ik op 16 juni in de Tjamme. Het was een licht bewolkte windstille avond. Bij het ondergaan van de zon stierf het gezang van de Bosrietzangers spoedig weg en werd het stil.

Met een cassette recorder wist ik een Porseleinhoen te provoceren. Op het geluid van Waterral kreeg ik geen reactie en ik probeerde de geluiden van Kleinst en Klein Waterhoen. Op de eerste kreeg ik geen reactie maar op het geluid van Klein Waterhoen werd meteen geantwoord. "Kwek..Kwek..kwek..

Een tweede keer idem dito. Een verrassende waarneming ? Nee, het bleek de bekende valkuil te zijn van een Waterral, waarschijnlijk een roepend vrouwtje.

Matig tevreden keerde ik later huiswaarts.

Twee dagen later op 18 juni was mijn andere telgebied aan de beurt, het Termunterzijldiep. De zangactiviteit was erg goed. Ik werd begroet door drie roepende Kwartelkoningen en toen ik "Waterral draaide" stormde woest een exemplaar op mij af.

Ook Sprinkhaanzanger en Kwartel waren actief. Ik begreep dat dit een goede nacht was en besloot nogmaals naar de Tjamme te gaan. Het was volkomen windstil, de maan was bijna vol en het was niet koud. Bij de Tjamme gekomen was het eerste wat ik hoorde een Snor. Een moeilijke soort die zich dit seizoen nog niet eerder had laten horen. Hetzelfde gold voor Kwartelkoning waarvan er twee rondliepen. Waterral en Porseleinhoen lieten zich ook horen. Met de cassette recorder probeerde ik Kleinst en Klein Waterhoen. Niets.

Ik liep naar een andere kant van de Tjamme en hoorde bruine kikker, groene kikker en .. Kleinst Waterhoen! IJlde het geluid van mijn cassette recorder nog na in mijn hoofd ? Nee, het korte rateltje liet zich vrij onafgebroken horen !

Op dat moment wist ik dat ik een bijzondere waarneming had gedaan.

Later maakten Rudie Offereins en Theo Bakker goede geluidsopnamen van de vogel. Enkele waarnemers hoorden mogelijk een tweede exemplaar en nog weken later was het gezellig druk bij de Tjamme.

Is Kleinst Waterhoen echt een nieuwkomer in de provincie of huist hij al langer in de Tjamme en is hij altijd gemist.

Is de vogel meegelift met de Kwartelkoningen die dit jaar zo massaal in Groningen aanwezig zijn en waar hij samen mee overwintert in Zuidoost-Afrika ?

Ik weet het niet, maar volgend jaar ga ik weer luisteren.